

PENGUNAAN BAHAN BANTU MENGAJAR DALAM
PENGAJARAN KEMAHIRAN ASAS MEMBACA DI KELAS
PEMULIHAN KHAS MURID TAHUN TIGA
DI DAERAH KOTA MARUDU

RUHAIDAH BINTI HAMDAN

UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
2011

PENGGUNAAN BAHAN BANTU MENGAJAR DALAM PENGAJARAN
KEMAHIRAN ASAS MEMBACA DI KELAS PEMULIHAN KHAS MURID
TAHUN TIGA DI DAERAH KOTA MARUDU

RUHAIDAH BINTI HAMDAN

TESIS SARJANA YANG DIKEMUKAKAN KEPADA DEKAN
AWANG HAD SALLEH GRADUATE SCHOOL OF ARTS AND SCIENCES,
UUM COLLEGE OF ARTS AND SCIENCES,
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA SEBAGAI MEMENUHI KEPERLUAN
UNTUK IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN
(KURIKULUM DAN PENGAJARAN)

UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
2011

Saya akui karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan dan ringkasan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya.

Tarikh: 30 APRIL 2011

Tandatangan:
Nama: RUHAIDAH BINTI HAMDAN
No.Matrik: 805229

Bidang Pengajian Pendidikan
UUM College of Arts and Sciences
(Universiti Utara Malaysia)

PERAKUAN PROJEK SARJANA
(Certification of Masters Project)

Saya yang bertandatangan di bawah, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

RUHAIDAH BINTI HAMDAN (NO. MATRIK : 805229)

Calon untuk Ijazah **Sarjana Pendidikan (Kurikulum & Pendidikan)**
(candidate for the degree of)

telah mengemukakan kertas projek yang bertajuk
(has presented his/her project paper of the following title)

PENGUNAAN BAHAN BANTU MENGAJAR DALAM PENGAJARAN

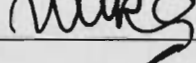
KEMAHIRAN ASAS MEMBACA DI KELAS PEMULIHAN KHAS MURID TAHUN

TIGA DI DAERAH KOTA MARUDU.

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.
(as it appears on the title page and front cover of project paper is acceptable in form and content and that a satisfactory knowledge of the field is covered by the project paper)

Nama Penyelia : **Prof. Madya Dr. Nurahimah Mohd. Yusoff**
(Name of Supervisor)

Tandatangan
(Signature)

:

Tarikh : **30 April 2011**
(Date)

KEBENARAN MENGGUNA

Penyerahan tesis ini ialah sebagai keperluan untuk pengijazahan Sarjana Pendidikan daripada Universiti Utara Malaysia. Penulis bersetuju menjadikan tesis ini sebagai bahan rujukan di perpustakaan. Penulis juga bersetuju bahawa kebenaran untuk membuat salinan keseluruhan atau sebahagian daripadanya bagi tujuan akademik mestilah mendapat kebenaran daripada Dekan *Awang Had Salleh Salleh Graduate School of Arts and Sciences*.

Sebarang bentuk penyalinan, penerbitan atau penggunaan secara keseluruhan atau sebahagian daripada tesis ini bagi tujuan komersial adalah tidak dibenarkan tanpa kebenaran bertulis daripada penulis. Pernyataan rujukan kepada penulis dan Universiti Utara Malaysia mestilah dinyatakan dalam bentuk rujukan yang terdapat dalam tesis ini. Kebenaran untuk penyelidikan atau lain-lain kegunaan sama ada secara keseluruhan atau sebahagiannya boleh dilakukan dengan menulis kepada:

Dekan

Awang Had Salleh Salleh Graduate School of Arts and Sciences,

UUM CAS,

Universiti Utara Malaysia

06010 UUM, Sintok

Kedah Darul Aman

PENGHARGAAN

Syukur yang tidak terhingga kepada Allah Yang Maha Esa kerana memberikan saya kesihatan yang cukup, masa dan kematangan fikiran untuk menyiapkan kajian ini. Jutaan terima kasih yang tidak terhingga kepada penyelia saya Prof. Madya Dr. Nurahimah Mohd.Yusoff atas bantuan yang begitu besar, bimbingan, teguran dan nasihat yang begitu berguna sepanjang kajian ini. Terima kasih juga saya ucapkan yang tidak terhingga kepada Dr. Arsythamby a/l Veloo dan Dr. Isha Awang kerana kursus yang telah diberikan serba sedikit memudahkan saya untuk menyiapkan kertas projek ini, khususnya yang melibatkan penggunaan statistik dan seterusnya memberikan dorongan dan nasihat kepada semua pelajar dalam program ini. Jutaan terima kasih juga kepada Dr.Laurence John sebagai kordinator program ini yang telah banyak mengorbankan masa dan wang ringgit serta khidmat nasihat yang tidak putus-putus dalam membantu meningkatkan semangat kami untuk menyiapkan kajian ini.

Berbanyak terima kasih juga saya ucapkan kepada semua Guru Besar dan guru-guru Pemulihan Khas dari 31 buah sekolah di Daerah Pitas sebagai kajian rintis saya dan guru Pemulihan Khas dari 33 buah sekolah rendah di daerah Kota Marudu dan Pegawai Pelajaran Gabungan Kota Marudu kerana telah memberikan kerjasama yang padu dalam membenarkan guru-guru mereka digunakan sebagai responden kajian ini. Data yang diperoleh hasil daripada kerjasama mereka semua inilah yang telah membantu saya dalam menjayakan kajian ini. Tidak lupa juga saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada kakitangan Perpustakaan Sultanah Bahiyah, UUM yang begitu dedikasi dalam membantu saya semasa mencari bahan-bahan rujukan yang saya perlukan.

Dalam kesempatan ini juga saya ingin merakamkan penghargaan dan ucapan terima kasih yang tidak terhingga kepada ahli keluarga saya terutama sekali suami yang tercinta, Mohd.Yunus Ismail serta anak-anak saya Mohd.Bukhari, Mohd. Baharin, Nurul Sakinah, Nurul Syahirah dan Mohd.Burhanuddin yang banyak memberikan dorongan dan kekuatan kepada saya untuk menyiapkan kajian ini. Begitu juga dengan sokongan moral yang diberikan oleh rakan-rakan seperjuangan saya dalam kursus ini terutama Masbon, Ustz.Hasaidi, Muhammad Noor, Nazifah serta sahabat-sahabat saya seperti guru Pemulihan Khas SK.Talantang. Sokongan dan bantuan mereka banyak memberikan kekuatan kepada saya untuk menyiapkan kajian ini.

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan mengenal pasti hubungan antara tahap penggunaan Bahan Bantu Mengajar (BBM) dalam pengajaran kemahiran asas membaca dengan minat murid di kelas pemulihan khas tahun tiga. Sampel kajian ini melibatkan 33 orang guru pemulihan khas dari sekolah rendah dalam daerah Kota Marudu, Sabah. Borang soal selidik diedarkan dan data dikutip untuk dianalisis. Instrumen soal selidik yang digunapakai dalam kajian ini diubahsuai daripada instrumen yang digunakan oleh Zainuddin Hassan (2007) dan Abdul Malek Samsuri (2007). Data dianalisis menggunakan *Statistical Package for Social Sciences* (SPSS Versi 18) untuk mendapatkan nilai kekerapan, peratusan, min dan analisis korelasi Pearson. Hasil dapatan kajian ini menunjukkan bahawa 56.88% responden kerap menggunakan BBM dalam pengajaran. Dapatan kajian ini juga menunjukkan bahawa terdapat hubungan positif yang signifikan antara kekerapan penggunaan BBM dengan minat murid pemulihan terhadap pengajaran guru iaitu $r=0.949$, $p<0.05$. Hasil daripada dapatan kajian ini juga membuktikan bahawa BBM amat penting digunakan oleh guru pemulihan khas dalam pengajaran kemahiran asas membaca. Responden bersetuju bahawa pentadbiran sekolah juga haruslah menyokong penggunaan BBM oleh guru di dalam bilik darjah. Beberapa cadangan telah dikemukakan dalam meningkatkan penggunaan BBM dalam kalangan guru pemulihan khas antaranya penganjuran bengkel, kursus dan seminar. Selain itu, peruntukan kewangan untuk menyediakan BBM juga haruslah diutarakan kepada guru dan pentadbir dalam meningkatkan penggunaan BBM dalam kelas pemulihan khas.

ABSTRACT

The aim of the study was to identify the relationship between the level of teaching aids usage with students' interest in the learning of basic literacy skills in Year 3 special remedial class. The sample of this study involved 33 special remedial teachers from primary schools in Kota Marudu, Sabah. Questionnaires were distributed using an instrument adapted from Zainuddin Hassan (2007) and Abdul Malek Samsuri (2007). Data were analysed using Statistical Package for Social Sciences (SPSS Version 18) to obtain the frequency, percentages, mean and Pearson Correlation analysis. The result of the study showed that 56.88% of the respondents frequently use teaching aids in their teaching. The result of the study also showed that there was a positive significant relationship between the frequency of use of teaching aids in class and students' interest, which was $r=0.949$, $p<0.05$. The findings also indicated that teaching aids are important to be used by special remedial teachers in their teaching of basic literacy skills. Respondents pointed out that the school administrators should also support the use of teaching aids among teachers in class. Several recommendations were provided to enhance the use of teaching aids among teachers such as attending workshops, courses and seminars. Besides, allocation of funds for the preparation of teaching aids should be given to teachers and administrators to enhance the use of teaching aids in the special remedial classes.

KANDUNGAN

KEBENARAN MENGGUNA	i
PENGHARGAAN	ii
ABSTRAK	iii
ABSTRACT	iv
KANDUNGAN	v

BAB 1 PENGENALAN

1.1	Pendahuluan	1
1.2	Pernyataan Masalah	5
1.3	Objektif Kajian	7
1.4	Persoalan Kajian	8
1.5	Hipotesis Kajian	9
1.6	Kerangka Kajian	9
1.7	Kepentingan Kajian	10
1.8	Batasan Kajian	11
1.9	Definisi Konsep	12
1.10	Kesimpulan	16

BAB II TINJAUAN LITERATUR	17
2.1 Pendahuluan	17
2.2 Kemahiran Asas membaca	17
2.3 Kelas Pemulihan Khas	18
2.4 Bahan Bantu Mengajar	19
2.5 Kajian Berkaitan Tahap Penggunaan BBM	30
2.6 Kajian Mengenai Tahap Minat Murid Terhadap Penggunaan BBM	31
2.7 Kajian Masalah Penggunaan BBM oleh Guru	34
2.8 Hubungan Antara Tahap Penggunaan BBM dengan Minat Murid	36
2.9 Kesimpulan	37
 BAB III KAEDAH KAJIAN	 38
3.1 Pendahuluan	38
3.2 Reka Bentuk Kajian	39
3.3 Populasi dan Pensampelan	40
3.4 Instrumen Kajian	41
3.5 Kajian Rintis	42
3.6 Prosedur Mengumpul Data	44
3.7 Prosedur Menganalisis Data	45
3.8 Rumusan	48

BAB IV DAPATAN KAJIAN	49
4.1 Pendahuluan	49
4.2 Latar Belakang Demografi Responden	49
4.3 Tahap Penggunaan BBM dalam Pengajaran Kemahiran Asas Membaca	52
4.4 Tahap Minat Murid Terhadap Penggunaan BBM dalam Pengajaran Kemahiran Asas Membaca	57
4.5 Masalah Penggunaan BBM dalam Pengajaran Kemahiran Asas Membaca	61
4.6 Hubungan antara Tahap Penggunaan BBM dengan Minat Murid	64
4.7 Kesimpulan	65
 BAB V PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN	 67
5.1 Pendahuluan	67
5.2 Ringkasan Kajian	67
5.3 Dapatan dan Perbincangan	70
5.4 Kesimpulan Dapatan Kajian	76
5.5 Implikasi Dapatan Kajian	78
5.6 Cadangan Kajian Lanjut	79
5.7 Kesimpulan	80

RUJUKAN

81

LAMPIRAN

LAMPIRAN A: SOAL SELIDIK KAJIAN

LAMPIRAN B: SURAT KEBENARAN KEMENTERIAN
PELAJARAN MALAYSIA

LAMPIRAN C: SURAT KEBENARAN JABATAN
PELAJARAN DAERAH KOTA MARUDU.

LAMPIRAN D: OUTPUT STATISTIK UNTUK KAJIAN RINTIS.

LAMPIRAN E: OUTPUT STATISTIK UNTUK KAJIAN SEBENAR.

LAMPIRAN F: SENARAI KEMAHIRAN ASAS MEMBACA DI KELAS
PEMULIHAN KHAS

BAB I

Pengenalan

1.1 Pendahuluan

Dalam konteks pendidikan di negara kita Malaysia, setiap kanak-kanak berhak mendapat peluang pendidikan yang sama rata untuk semua. Peluang dan hak ini tidak boleh dinafikan. Walau bagaimanapun, para pelajar ini merupakan manusia biasa yang mempunyai pelbagai perbezaan dari segi fizikal, mental, rohani, emosi, minat, bakat, latar belakang sosial dan sebagainya. Justeru, mereka haruslah diberi layanan dan kemudahan pembelajaran yang sesuai dengan kemampuan dan kebolehan mereka. Hasrat ini jelas terkandung dalam Falsafah Pendidikan Kebangsaan yang berbunyi:

Pendidikan di Malaysia adalah suatu usaha berterusan ke arah lebih memperkembangkan potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu untuk melahirkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi, dan jasmani, berdasarkan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan. Usaha ini adalah bertujuan untuk melahirkan warganegara Malaysia yang berilmu pengetahuan, berketerampilan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri serta memberikan sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran keluarga, masyarakat, dan negara.

(Sukatan Pelajaran Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah, 2003)

Pada umumnya, dalam sesuatu situasi pengajaran dan pembelajaran terdapat tiga kumpulan utama, iaitu kumpulan cerdas, kumpulan sederhana dan kumpulan lembam (Kamarudin Hj. Husin dan Siti Hajar Hj. Abdul Aziz, 1997). Kumpulan

The contents of
the thesis is for
internal user
only

RUJUKAN

- Atan Long (1981). *Kaedah am mengajar*. Kuala Lumpur: Fajar Bakti Sdn Bhd.
- Atan Long. (1986). *Pedadogi kaedah am mengajar*. Petaling Jaya: Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Azman Wan Chik. (1986). *Mengajar Bahasa Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Alias Baba. (1999). *Statistik untuk penyelidikan pendidikan dalam pendidikan dan sains sosial*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Abd. Aziz Kulop Saad & Azlinda Ahamad. (2000). *Keberkesanan penggunaan bahan pengajaran multimedia interaktif (BPMI) dalam pengajaran*. Kuala Lumpur: Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Aspalaila Ramli & Maslinda Mahmud. (2006). *Meningkatkan kemahiran murid membaca ayat-ayat yang mengandungi perkataan gabungan dua suku kata terbuka dan tertutup kv + kv*.
Daripada <http://www.scribd.com/doc/46211176/baca>.
- Abd.Malik Samsuri. (2007). *Penilaian perisian multimedia sejarah berasaskan pendekatan penceritaan digital dan kesannya terhadap pelajar*. Daripada [www.eprints.utm.my/7904/edupress\(f2\)](http://www.eprints.utm.my/7904/edupress(f2)).
- Azizi Yahya et al. (2007). *Menguasai penyelidikan dalam pendidikan*. Kuala Lumpur: PTS Publications & Sdn.Bhd.
- Abu Bakar Yusuf et al.(2007). *Pengajaran penulisan*. Kuala Lumpur: Pustaka Salam.
- Arsaythamby Veloo & Arumugam Raman. (2009). *Panduan menganalisis data dan menginterpretasi*. Sintok : Universiti Utara Malaysia.

- Crow dan Crow. (1983). *Psikologi pendidikan untuk perguruan: (Terjemahan Habibah Elias)*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Chin Han Wei. (2006). *Penggunaan alat bantu mengajar di kalangan guru pelatih Institut Perguruan Batu Lintang Sarawak*.
Daripada <http://www.scribd.com/doc/22717710/tesis-penggunaan-alat-bantu-mengajar-di-kalangan-guru-pelatih>
- Charlie Anak Ungang. (2008). *Penggunaan bahan bantu mengajar dalam kemahiran asas membaca di kelas pemulihan: Kajian kes di lima buah sekolah daerah Serian*. Daripada <http://www.scribd.com/doc/37730379/Penggunaan-Bahan-Bantu-Mengajar-Dalam-Kemahiran-Asas-Membaca>
- Dale R. Edwards. (1969). *Audio visuals methods in teaching*. New York, USA: Holt
- Henry Guntur Tarigan. (1994). *Membaca sebagai satu keterampilan berbahasa*. Indonesia: Penerbit ANGKASA Bandung.
- Hanapiah Sudin. (1979). *Kaedah, teknik dan strategi pembelajaran lisan di sekolah menengah kini*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Jamil Ahmad. (1993). *Tinjauan tentang kekangan-kekangan dalam pelaksanaan Sains KBSM di sekolah-sekolah menengah di negeri Kedah Darul Aman*. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Khairiah Ahmad. (1980). *Penggunaan alatan mengajar dalam pengajaran Bahasa Malaysia. Kertas kerja khusus dan bengkel teknik pengajaran Bahasa Malaysia*. Universiti Malaya.
- Koh Boh Boon. (1982). *Asas-asas dalam amalan pedadogi*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors.
- Koh Boh Boon. (1982). *Cabaran-cabaran yang dihadapi oleh guru pemulihan khas*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors.

- Kamarudin Haji. Husin. (1986). *Penguasaan Bahasa Malaysia di kalangan pelajar bukan Melayu di Maktab Perguruan di Kuala Lumpur*. Tesis Master Sains. Fakulti Pengajian Pendidikan. Universiti Pertanian Malaysia.
- Kamarudin Hj. Husin. (1991). *KBSR dan model eksplotasi bahan bahasa*. Kuala Lumpur: Kumpulan Budiman Sdn. Bhd.
- Kamarudin Hj. Husin & Siti Hajar Hj. Abdul Aziz. (1997). *Pengajian Melayu 2. ketrampilan bahasa*. Subang Jaya: Kumpulan Budiman Sdn. Bhd.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. (1992). *Asas perkaedahan mengajar bahasa*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. (1998). *Pekeliling KP/JPK/BPK PK/03/03/1 (43)* Jabatan Pendidikan Khas. Damansara. Kuala Lumpur.
- Kuan Ngui Sang. (1981) . Penggunaan alat pandang dengar dalam pengajaran. *Suara Pendidik* Vol. 7 No.4.
- Mat Nor Hussin & Abdul Rahman Abdul Rashid. (1988). *Alat bantu mengajar dalam pengajaran bahasa*. Petaling Jaya: Logman Sdn. Bhd.
- Mat Nor Hussin & Jais Sahok. (1990). *Pendidikan pemulihan*. Petaling Jaya, Selangor Darul Ehsan, Malaysia: Masa Enterprise.
- Marzukhi Nyak Abdullah. (1994). *Kaedah pengajaran Bahasa Melayu dan Kurikulum*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors.
- Mahat bin Ibrahim. (1997). *Penggunaan ABM dalam pengajaran Matematik di kalangan guru-guru Sekolah Rendah daerah Batu Pahat. Satu kajian*.Tesis Sarjana Muda UTM.
- Mahat bin Ibrahim. (1998). Penggunaan media dalam pengajaran Matematik di kalangan guru-guru sekolah rendah Daerah Batu Pahat Johor. *Cerana Jurnal Pendidikan*, ms 17-20.

- Mohd Majid Konting. (1990). *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Najib Konting. (1999). *Penyelidikan pendidikan*. Johor: Universiti Teknologi Malaysia.
- Mok Soon Sang. (2000). *Pedagogi 2: pelaksanaan pengajaran*. Kuala Lumpur. Kumpulan Budiman Sdn. Bhd.
- Mohd. Salleh Abu & Zaidatul Tasir. (2001). *Pengenalan kepada analisis data berkomputer SPSS 10.0 for windows*. Kuala Lumpur: Venton Publishing.
- Mahzan Arshad. (2003). Penggunaan kamera video bagi meningkat kemahiran berkomunikasi dalam pengajaran Bahasa Melayu. *Jurnal Pendidikan*, 23, 113-122.
- Mahzan Arshad. (2003). *Pendidikan literasi Bahasa Melayu strategi perancangan dan pelaksanaan*. Kuala lumpur: Utusan Publications & Distributors.
- Mohd. Aris bin Othman. (2004). *Tahap penggunaan alat bantu mengajar di kalangan guru pelatih KPLI (M) Maktab Perguruan Raja Melewar*. Tesis Sarjana Muda Pendidikan. Negeri Sembilan: Maktab Perguruan Raja Melewar Seremban.
- Murid-murid tingkatan satu tak boleh membaca. (2006, Oktober 8). *Utusan Malaysia*.
- Noraziah Abd.Hamid. (1981). *Alatan mengajar dalam pengajaran bahasa*. Kertas Kerja Seminar Perguruan pada 28-30 Disember 1981 di Universiti Malaya.
- Norma Hassan. (2004). *Hubungan antara penggunaan BBM dengan minat pelajar Tahun Lima di Sekolah Kebangsaan Kem. Pengkalan Chepa, Kelantan*. [minat%2520pljr.pdf%3Fkey%3Ddehewaraspak:journal:27%26nmid%3D58573975+Hubungan+Antara+Tahap+Penggunaan+BBM+dengan+Minat+Pelajar&hl=en&gl=my&pid=bl&srcid=ADGEESj_nNbM](http://minat%2520pljr.pdf%3Fkey%3Ddehewaraspak%3Ajournal%3A27%26nmid%3D58573975+Hubungan+Antara+Tahap+Penggunaan+BBM+dengan+Minat+Pelajar&hl=en&gl=my&pid=bl&srcid=ADGEESj_nNbM)

- Nordin Mamat. (2005). *Asas sosial kanak-kanak*. Kuala Lumpur: Prospecta Printers Sdn.Bhd.
- Pusat Perkembangan Kurikulum. (2003). *Huraian sukatan pelajaran Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah*. Kuala Lumpur: Kementerian Pendidikan Malayasia.
- Robiah, K.H. (1980). *Fungsi dan masalah guru pemulihan khas di dua buah sekolah rendah di Selangor*. Tesis kedoktoran. Universiti Malaya. Tidak diterbitkan.
- Rohani Rustam & Jamiah A. Bakar. (1995). *Bacalah sayang!: Panduan untuk ibu bapa ke arah pembacaan awal*. Selangor: Times Editions Pte.Ltd.
- Shukri Zain. (2007). *Pengantar pemikiran*. Tanjong Malim: Quantum Books.
- Slameto. (1995). *Belajar dan faktor-faktor yang mempengaruhinya*. Jakarta: Rineka Cipta.
- Yahya Othman. (2007). *Bahan bantu mengajar memperkukuh Bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Yahya Othman & Roselan Baki. (2008). *Aplikasi Komputer dalam pengajaran bahasa: Penguasaan guru dan kekangan dalam pelaksanaan*. Daripada <http://eprints.utm.my/5968/1/08-yahya.pdf>.
- Zainuddin Hassan .(2007). *Tahap penggunaan alat bantu mengajar di kalangan guru pelatih*. Daripada <http://www.ipbl.edu.my/bm/pendidikan/seminarpaper/2007>.